

Høgskolen i Østfold

Fellestjenesten
1757 Halden
Tlf.: 69 21 50 00 Fax: 69 21 50 02

Utdannings- og forskningsdepartementet
Universitets- og høyskoleavdelingen
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref.: 200405483

Vår ref.: 05/999 008 BGL/gte

Halden, 18.11.05

UTKAST TIL FORSKRIFT OM EGENBETALING – HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til brev av 16.08.05 ang. høring på utkast til forskrift om egenbetaling. Høgskolen har hatt forskriften på intern høring, og ønsker å komme med følgende kommentarer knyttet til endringene:

Denne forskriften må sees i sammenheng med:

- Rundskriv F-35-02 Nytt reglement for eksterntfinansiert virksomhet datert 20.12.02
- Departementets brev av 12.03.92, 29.01.98 og 08.09.04 angående retningslinjer for innkreving av eksamensavgift, kopipenger og materialavgift (papirpenge), som vi regner med utgår når denne forskriften er vedtatt.

Generelt

For lettere å kunne forstå hva forskriften gjelder, bør flere begreper defineres/forklares. Forskriften må også være mye klarere i begrepsbruken, gjerne med henvisning til begreper i F-35-02.

Eksempel

Begrepet egenbetaling i høringsutkastet brukes på fire forskjellige områder:

1. Eksternt finansiert undervisning, hvor den enkelte student selv finansierer studiet gjennom egenbetaling, definert som annen eksternt finansiert virksomhet i F-35-02.
2. Egenbetaling/eksamenskostnader for privatister
3. Egenbetaling (kopinoravgift, bonoavgift, kopi/print/materialpenge og lignende) for alle registrerte studenter, uavhengig av finansieringskilde. I høringsutkastet er dette noe villedende kalt "Andre utgifter knyttet til studiene", jf. § 3-3.
4. Egenbetaling for studenter ved private institusjoner.

Det går ikke klart frem av § 1-1 at forskriften omfatter alle disse fire områdene. Vi anbefaler at dette tydeliggjøres.

Merknader til de enkelte kapitler og §§

§ 1-1 Virkeområde

I denne paragrafen nevnes kun ett av de fire områdene som forskriften omhandler.

§ 1-2 Definisjoner

Høgskolen anser det som nødvendig med ytterligere begrepsdefinisjoner, deriblant eksamenskandidat og "andre utgifter knyttet til studiene".

§ 2-1 Vederlag for eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter

Høgskolen tolker denne paragrafen dit hen at privatiser skal betale en eksamensavgift som dekker de faktiske kostnadene med å avvikle eksamen og at institusjonen plikter å dokumentere avgiften ved en kalkyle over kostnadene. Formuleringene er noe uklare og kan skape forvirring. En ønsker en omformulering av paragrafen.

§3-1 Hovedregel

Andre ledd:

"Statlige institusjoner kan ikke kreve egenbetaling hvis institusjonene over tid ikke tilfredsstillter den aktiviteten som er lagt til grunn for bevilgningen over statsbudsjettet....."

Dette er en sammenblanding av ulike størrelser. Dersom institusjonen ikke har tilfredsstillende aktivitet, vil den etter dagens finansieringsmodell få reduserte ressurser gjennom statsbudsjettet. Betalingsstudier og bevilgningsfinansierte studier henvender seg til to ulike segmenter i markedet i tillegg til at det er to ulike økonomiske systemer.

Tredje ledd:

"Statlige institusjoner kan ikke ha økonomisk fortjeneste på samarbeide med andre virksomheter om egenfinansierte studieprogrammer som de etter denne forskrift ikke kan tilby selv."

Dersom dette iverksettes vil det kunne medføre at det blir mindre aktuelt å gjennomføre yrkes- og gradsutdanninger i samarbeid med for eksempel Folkeuniversitetet, som gjerne har studietilbud i områder som er geografisk langt fra universitet/høgskole.

Tredje ledd er ikke i samsvar med regelverket for eksternt finansiert virksomhet, hvor det oppfordres til å tjene penger på eksternt finansiert virksomhet. Dersom to eller flere institusjoner samarbeider om et eksternt finansiert studietilbud som gir et positivt økonomisk resultat, så bør alle kunne få sin del av resultatet. Tredje ledd bør harmoniseres for å samsvare med F-35-02.

§3-2 Unntak – egenbetaling for kurs og studieprogrammer

Fjerde ledd:

Egenbetalingen kan dekke kostnadene fullt ut, eller delvis ved at institusjonen finansierer deler av kostnadene.

Høgskolen mener at denne bestemmelsen bør harmoniseres med F-35-02, pkt. 2a, som sier at slike prosjekter som hovedregel skal fullfinansieres ved egenbetaling, og at institusjonen kun i helt spesielle tilfeller opptrer med subsidierte priser. Dette bør da ikke føre til konkurransevridning over for andre aktører.

Femte ledd:

"Institusjonens styre skal selv godkjenne at det aktuelle kurset eller studieprogrammet kan finansieres med egenandel etter disse bestemmelsene, og fastsetter hvor stor egenandelen skal være."

Dette er etter høgskolens mening en unødvendig byråkratisering av eksterntfinansiert drift ved høgskolene/universitetene. Det blir samtidig vanskelig for institusjonens styre å håndtere en saksmengde av et slikt omfang. Eksterntfinansierte studier og kurs igangsettes gjennom hele studieåret. Denne bestemmelsen medfører at det vil ta uhensiktsmessig lang tid før kurs/studier kan

igangsettes, med den konsekvens at høgskoler og universiteter blir lite attraktive samarbeidspartnere. Dette vil være svært uheldig spesielt i forhold til høgskolens ansvar for å drive etter- og videreutdanning sett i forhold til Kunnskapsløftet.

Høgskolen ønsker at dagens ordning videreføres ved at styret vedtar et reglement for eksternt finansiert virksomhet som gir rammebetingelsene og regler for slik virksomhet, og at avdelingen eller instituttet beslutter hva som skal settes i gang.

Når et studieprogram opprettes av styret selv, vil det være gunstig at det presiseres at det kan kreves egenbetaling. Det er selvsagt også fritt for styret å be om å få rapporter om studier og kurs og prisene på disse. Ut fra disse prinsippene hevder høgskolen at institusjonens styre har nødvendige redskaper for innsyn og kontroll med eksterntfinansiert virksomhet uten å drive detaljstyring.

§ 3-3 Andre utgifter knyttet til studiene

Det må presiseres at dette er egenbetaling som kan pålegges alle registrerte studenter uavhengig av finansieringskilden. Avgiften skal dekke vederlag for vernet materialet etter opphavsrettslovgivningen (Kopinor og Bono), utdelt pensumlitteratur (kompendier), kopi, utskrifter, papir og lignende. Denne avgiften (egenbetalingen) er hjemlet i romertallsvedtak (diverse fullmakter) fra Stortinget i tilknytning til de årlige budsjetter.

Med hilsen

Beth Linde
studiedirektør

Gro Telhaug
førstekonsulent